

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת יסמין פרידמן
יונתן מישרקי

פ/25/4395

הצעת חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (תיקון – פיקוח על מוצרי מזון בריא בסיסיים), התשפ"ד-2024

1. תיקון סעיף 3 בחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 3(א) –
- (1) ברישה, במקום "ארבעה" יבוא "שישה";
- (2) אחרי פסקה (2) יבוא:
- "(3) שני חברים יהיו עובדי משרד הבריאות שימנה המנהל הכללי של משרד הבריאות."
2. הוספת סעיף 6א אחרי סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא:
- "תחולת החוק על 6א. שר האוצר ושר הבריאות, באישור ועדת הכלכלה מוצרי מזון בריא של הכנסת, יקבעו בתקנות רשימת מוצרי מזון בריא בסיסיים עליהם ההוראות לפי סעיף בסיסיים
- 12."

תקנות ראשונות 3. תקנות ראשונות לפי סעיף 6א לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה יובאו לאישור ועדת הכלכלה של הכנסת בתוך 3 חודשים מיום תחילתו של חוק זה.

דברי הסבר

על פי סעיף 6(ב)(1) לחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996, שר האוצר ושר הבריאות רשאים להכליל מצרך תחת רשימת המוצרים בפיקוח אם הוא חיוני ויש צורך בפיקוח על מחירו משיקולים של טובת הציבור. הצעת החוק באה להחיל את תקנות הפיקוח על מוצרי מזון בריא בסיסיים ולהנגיש את אותם מוצרים לכל משפחה בישראל משיקולים של טובת הציבור ורווחתו.

רבות נכתב על חשיבות התזונה הבריאה, לשם שמירה על איכות החיים הפרטית ועל החברה כולה. במסגרת זו הוקמה במשרד הבריאות תחת חזון "לעתיד בריא 2020" הוועדה להתנהגויות בריאות, שתחתיה תתי ועדות העוסקות בין היתר בתזונה נבונה ובמניעת השמנה. בחינה של דוחות הוועדות, כמו גם מחקרים חיצוניים, מבהירה כי יש צורך בשינוי הרגלי התזונה של הצרכן הישראלי, במוסדות החינוך ובמקומות ציבוריים ובאופן פרטי.

עם זאת, אזרחים המבקשים לצרוך מזון בריא, בין היתר בעקבות פעילויות ההסברה של משרד הבריאות, נתקלים בקושי ניכר – מחירי המזון הבריא גבוהים בהרבה ממחיריהם של המוצרים המקבילים להם שאינם בריאים או שהם בריאים פחות.

כך, משרד הכלכלה והתעשייה מפקח על מחיר לחם אחיד, לחם לבן או חלה, אך אינו מפקח על מחירו של לחם מלא או לחם דגנים. באופן דומה, מפוקחים מוצרי חלב פרה אך לא מוצרים מקבילים.

מצב זה מוביל לקושי בו נתקלות בעיקר משפחות מאוכלוסיות מוחלשות אשר נמנע מהן בשל כך לנהל אורח חיים בריא. בכך, מחמיר הפער שבין מצבם הבריאותי של בני אוכלוסיות מוחלשות, החשופים גם כן למצוקה בריאותית קשה יותר, לבין שאר הציבור הישראלי.

משרד הבריאות הכין רשימה מפורטת של מוצרי מזון בריא אותם יש להכניס לרשימת המוצרים בפיקוח ממשלתי. בין היתר, המליץ משרד הבריאות להכניס לרשימת המוצרים בפיקוח: לחם מדגן מלא, דגנים מלאים, קטניות, ירקות ופירות עונתיים, טחינה גולמית, שמן זית, אגוזי מלך ושקדים ועוד.

מוצע כי שר האוצר ושר הבריאות יקבעו בתקנות רשימת מוצרי מזון בריא בסיסיים עליהם יחול פיקוח לפי חוק זה, כדי ליצור סל מוצרים בסיסי מזין במחירים מפוקחים.

כמו כן, מוצע כי לוועדה לפיקוח על המחירים יתווספו שני נציגי משרד הבריאות, שימנה המנהל הכללי של המשרד.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
א' באדר ב' התשפ"ד (11.03.2024)